

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI
SAMARQAND DAVLAT
UNIVERSITETI
KATTAQO'RG'ON FILIALI**

"TASDIQLAYMAN"

Sandukchi direktori

Sh.R. Urakoy

2022-yil 03.09

HIKOYALAR POETIKASI

FAN DASTURI

Bilim sohasi:	200000 –Gumanitar fanlar
Ta'lim sohasi:	230000 – Gumanitar
Ta'lim yo'nalishi:	60230100 – Filologiya va tillarni o'qitish: o'zbek tili

Fan/modul kodi MTF 2504		O'quv yili 2024-2025	Semestr 5	ECTS – Kreditlar 4	
Fan/modul turi Tanlov		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fan nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Umumiy soat
	HIKOYALAR POETIKASI	60 soat		60	120

I. Fanning mazmuni:

O'zbek hikoyalari poetikasi fani gumanitar fanlar majmuasiga taalluqli bo'lib, talabalar uni V semestrda o'rganishadi.

Fanning asosiy maqsadi talabalarni hikoyachilik tarixi, hikoya janrining spesifik belgilari, hozirgi adabiy jarayon, badiiy asarning tarkibiy qismlari, ijodkor uslubi, badiiy obraz, adabiy qahramon ruhiyatining asardagi ifodasi kabi ma'lumotlar bilan tanishtirish, ularning hikoyachilik haqidagi bilimlarini oshirish, ilmiy-estetik tafakkurini shakllantirish sanaladi.

II. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1-mavzu: O'zbek adabiyotida hikoya janri tarixi.

2-mavzu: Hikoya janrining adabiyotshunoslikka o'rganilishi.

2. 3-mavzu: Hikoya va novella janri.

4-mavzu: A.Qahorning hikoyachilikdagi mahorati.

5-mavzu: Shukur Xolmirzayevning hikoyachilikdagi mahorati.

6-mavzu: Said Ahmad hikoyalarida o'tmish tasviri

7-mavzu: Istiqlol davri o'zbek hikoyachiligi

8-mavzu: Adabiyotimizda modernistik va falsafiy hikoyalar

9-mavzu: Hajviy hikoyalar.

10-mavzu: Turkum hikoyalar.

11-mavzu: O'tkr Hoshimovning "Dehqonning bir kuni", "Dehqonning bir tuni" hikoyalari tahlili.

12-mavzu: Hikoyachilikda sujet va kompozitsiya

13-mavzu: Dedektiv hikoyalar.

14-mavzu: XX asr 90-yillar hikoyachiligi xususiyatlari.

- 15-mavzu: She'riy novella va hikoyalar.
- 16-mavzu: Adabiyotimizda modernistik va falsafiy hikoyalar.
- 17-mavzu: XX asr jahon adabiyotida hikoyachilik.
- 18-mavzu: Hikoyalarda janr tabiati va genezisi
- 19-mavzu: Mumtoz adabiyotda hikoyachilik.
- 20-mavzu: Hikoyachilik va adabiy tanqid.
- 21-mavzu: Hikoyachilikda noan'anaviylik (X.Do'stmuhammad hikoyalari misolida).
- 22-mavzu: «Sariq matbuot»da hikoyachilik
- 23-mavzu: Ulug'bek Hamdam hikoyalari poetikasi
- 24-mavzu: N.Eshonqul hikoyalari tahlili
- 25-mavzu: Ilk o'zbek realistik hikoyalari
- 26-mavzu: N.Norqobilov hikoyalari poetikasi
- 27-mavzu: I.Sulton hikoyalari tahlili
- 28-mavzu: S.O'nar hikoyalari tahlili
- 29-mavzu: E.A'zam hikoyalari tahlili
- 30-mavzu: XXI asr zamonaviy hikoyalar tahlili

III. Mustaqil ta'lim

1. Abdulla Qahhorning "Adabiyot muallimi" hikoyasini o'qish
2. Sh.Xolmirzayevning "Ozodlik" hikoyasi o'qib tahlil qilish
3. G'.G'ulom "Hasan kayfiy" hikoyasi tahlili
4. A.Qodiriy "Uloqda" hikoyasidagi badiiy g'oya.
5. S.Ahmadning "Qorako'z majnun" hikoyasining badiiy-estetik ruhi
6. S.Ahmadning "Qorako'z majnun" hikoyasida sujet
7. Asqad Muxtor "Qora domla" hikoyasining mavzu va g'oyasi
8. Abdulla Qahhorning "Dahshat" hikoyasida davr ruhi.
9. A.Muxtorning "Ko'k tosh" hikoyasi
10. P.Qodirovning "Jon shirin" hikoyasida qo'llanilgan so'zlar tahlili.
11. O.Yoqubovning "Saqol" hikoyasi.
12. O'tkir Hoshimov hikoyalarida o'ziga xos elementlar

	13. Sh.Xolmiorzayevning "Bodom qishda gulladi" hikoyasi
	14. O'zbek adabiyotida hajviy hikoyalarning kirib kelish tarixi
	15. O.Yoqubovning "Yaxshilik" hikoyasi
	16. Omon Muxtor "O'yin" hikoyasi
	17. Mustaqillik davri o'zbek hikoyachiligi
	18. O'lmas Umarbekov "Charos" hikoyasi
	19. Hakim Nazir "Oqibat" hikoyasi
	20. X.Do'stmuhammadning hikoyalarida badiiylik
	21. Mirmuhsinning "Ona qabriga gul" hikoyasi
	22. Uchqun Nazar "Qish nafasi", "Insho", "Umr" hikoyalari tahlili.
	23. Tohir Malik "Tiriklik suvi" hikoyasi
	24. Salomat Vafo hikoyalarining uslubiy jihatlari
	25. Xayriddin Sulton "Dunyoning siri" hikoyasi
	26. Abdulhamid Cho'lponning "Novvoy qiz" hikoyasi
	27. G'afur G'ulom "Mening o'g'rigina bolam" hikoyasi
	28. Normurod Norqobilov hikoyalari poetikasi
	29. Abdulla Qodiriy "Jinlar bazmi" hikoyasi
	30. Nazar Eshonqul hikoyalarining tahlili
	31. Modernistik hikoyalar
	32. XX asrning 90-yillar hikoyachiligi xususiyatlari
	33. Hikoyalarda janr tabiati va genezisi
	34. She'riy novella va hikoyalar
	35. Jahon adabiyotida hikoyaning o'rni.
	36. Dedektiv hikoyalarning o'ziga xos xususiyati
	37. O'tkir Hoshimovning "Mahallaning onasi" hikoyasi
	38. Hikoya va novella janri
3.	IV. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: Glaballashuv davrida adabiyotning roli va vazifalasi, hikoyalarning adabiy jarayondagi o'rni, adabiy jarayondagi o'zgarishlar, badiiylik mezonlari, badiiyat tarkibidagi o'ziga xos talqin xususiyatlari bilan bir qatorda, adabiy tanqid, adabiyotshunoslik va jahon adabiyotidagi yetakchi tamoyillarning adabiy tanqididagi o'rni va vazifalari, janrlar tarkibidagi poetik o'zgarishlarni o'rganish, mustaqil xulosa chiqarish va tahlil etishdan

iborat. Bu haqida tasavvurga ega bo'lishi:

- Fanning predmeti, maqsad vazifalari va metodologiyasini bilish, bilimlarning asosiy yo'nalishlarini adabiy tanqiddagi o'zgarishlarni tashkil eta olish.
- Istiqlool yillarida shakllangan badiiylilik tarkibidagi o'zgarishlar, undagi inson konsepsiyasining qo'yilishi, tur va janrlar o'rtasidagi sintizlashuv jarayonlari to'g'risida tasavvurga ega bo'lishlari lozim.
- Bugungi adabiyotda kechayotgan jarayonlarni adabiy tanqidiy jihatdan nazarga olish, o'zbek adabiyotining bugungi holatini dunyo adabiyotidagi poetik o'zgarishlarga qiyoslash va ulardan xulosa chiqara olish.
- Bugungi kunda hikoyachilikda vujudga kelayotgan muammolar yechimi badiiy asarni to'g'ri tahlil qilish tamoyillillarini o'rganish va adabiy tanqidning o'rnini ko'rsata olish. Hozirda yozilayotgan badiiy asarlarni tahlil qilish tamoyillarini o'rganish va hikoyalarning o'rnini ko'rsata olish.

4. **V. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:**

- Ma'ruzalar;
- interfaol keys-stadlar;
- tarqatma materiallar;
- ko'rgazmali qurollar;
- kompyuter;
- internet yangiliklari;
- muammoli ta'lim;
- qiyosiy tahlil.

5. **VI. Kreditni olish uchun talablar:**

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish

6. **Asosiy adabiyotlar:**

1. Adabiy tur va janrlar. Birinchi jild. – Toshkent: "Fan" nashriyoti, 1991
2. Toshpo'latov A. Novella janri. Monografiya. Samarqand. SamDU. 2014. 1999.
3. Ahmedova Sh. Adabiyot tanqidchiligi janrlari. – Toshkent: Fan, 2006.
4. XX asr o'zbek hikoyalari antologiyasi. – Toshkent: O'zME, 2015.
5. T. Boboyev. Adabiyotshunoslik asoslari – Toshkent, 2002. 558-b.
6. Қозокбой Йўлдош, Мухайё Йўлдош Бадий таҳлил асослари. – Тошкент: Kamalak, 2016.

Qo'shimcha adabiyotlar:

	1. Аристотел. Поэтика. Тошкент; 1980. 2. Валихўжаев Б. Ўзбек адабиётшунослиги тарихи. –Т: “Ўзбекистон”, 1993. 3. Жаҳон адиблари адабиёт ҳақида. –Т: “Маънавият”, 2010. 390 б. 4. Каримов Ҳ. Истиқлол даври адабиёти. – Тошкент: “Янги нашр”, 2010. 263 б. Axborot manbalari (saytlar): 1. www.ziynet.uz 2. www.adabiyot.com
7.	Fan dasturi Samarqand davlat universiteti Kattaqoʻrgʻon filiali kengashining 202__-yil <u>08.09.</u> dagi <u>1</u> -son bayonnomasi bilan maʼqullangan.
8	Fan / modul uchun masʼullar: A.K.Sobirov – SamDUKF Gumanitar fanlar kafedrasi dotsenti, filologiya fanlari boʻyicha falsafa doktori (PhD) D.Ganiyeva – SamDUKF Gumanitar fanlar kafedrasi oʻqituvchisi
9	Taqrizchilar: N.Abdumannatova – SamDUKF Gumanitar fanlar kafedrasi oʻqituvchisi (ichki taqriz) B. Qodirova – SamDU Oʻzbek tili va adabiyoti kafedrasi v/b dotsenti, filologiya fanlari boʻyicha falsafa doktori (PhD) (tashqi taqriz)